

Uitgangssituatie beplantingsplan

De locatie maakt onderdeel uit van buurtschap de Birk en ligt in de Eempolder in voornamelijk open agrarisch gebied. De Birkstraat is een agrarisch lint met ruime doorzichten naar het open landschap van de Eempolder aan de noordzijde en het meer besloten coulisselandschap richting Korte Duinen aan de zuidzijde. In het Landschapsontwikkelingsplan Eemland uit 2005 valt het onder het (stedelijk) overgangslandschap op de van de flanken van de Utrechtse Heuvelrug. Deze overgang is op de locatie zelf goed terug te vinden in de bodem, zie afbeelding rechts. Het zuidelijk deel, 'de voorkant' van het erf bestaat uit enkeerdgrond, fijn zand met grondwatertrap (GWT) VI. Het middendeel is wat vochtiger met GWT III en bestaat uit beekeerdgrond, sterk lemig fijn zand. Helemaal achter op het erf is de bodem natter met GWT II. Hier is de bodem opgebouwd uit zand op veen op zand, de zogenaamde meerveengronden.

Beplanting in de omgeving bestaat veelal uit inheemste beplanting. Eiken komen het meest voor, aangevuld met o.a. es, els, wilg, vlier, berk, iep, meidoorn en liguster. Het soortgebruik is mede afhankelijk van de lokale bodemsoort en grondwaterstand.

In dit beplantingsplan wordt de nieuwe beplanting voor het erf van de Hoge Birk (109) per onderdeel uitgewerkt in soort, aanplantmaat, afstand en aantal.

planlocatie geprojecteerd op bodemkaart met drie bodemtypen (bodemdata.nl)

12. Boomgaard met haag

Beeld

Een fruitgaard is een karakteristiek element voor een agrarisch erf in het buitengebied. Hier is de boomgaard een welkome groene onderbreking op het bebouwde erf. De contour van de boomgaard, in de vorm van een geschoren haag, sluit met de rechthoekige vorm aan op deze bebouwing. Een geschoren meidoornhaag geeft structuur, maar heeft toch een landelijk karakter. De invulling van de boomgaard is daarentegen los van opzet, de zes bomen zijn ogenschijnlijk willekeurig over de rechthoek uitgestrooid. De fruitgaard bestaat uit hoogstam fruitbomen van Hollandse rassen, waarbij appel, peer, pruim en kers gebruikt worden. Op deze manier is er afwisseling in bloei en oogst.

Ecologische betekenis

De bloeiende fruitbomen bieden nectar en stuifmeel voor bijen en hommels.

Sortiment, aantallen en aanleg

De fruitbomen (zie schema) worden aangeplant in een losse, informele setting. De minimale onderlinge afstand tussen de bomen is 7 meter. De minimale afstand tot de haag is 3 meter.

PA = Prunus Avium, meikers, 1x hoogstam 14/16

Pr = Prunus Reine Claude of D'Anthan of Reine Victoria, pruim, 1x hoogstam 14/16

Py = Pyrus Clapps favourite en/of Beurré Hardy, peer, 2x hoogstam 14/16

Ma = Malus: domestica Schone van boskoop (Goudrenet) en/of Notarisappel of Zoete Bloemée, appel, 2x hoogstam 14/16

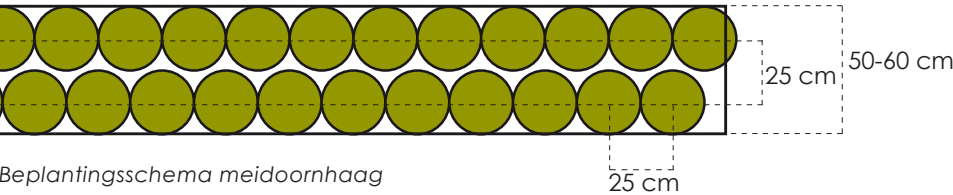
De haag is 50 tot 60 cm breed en 100 cm hoog en bestaat uit Crataegus monogyna, eenstijlige meidoorn, bosplantsoen 60-80, 656 stuks. De haag wordt in 2 rijen aangeplant met een onderlinge plantafstand 25cm in verschoven verband. In de rij is de onderlinge plantafstand ook 25 cm. In totaal is de haag 82 meter lang, dat zijn 656 stuks. Direct na aanplant snoeien tot ca 40 cm zorgt voor meer groeikracht.

Beheer

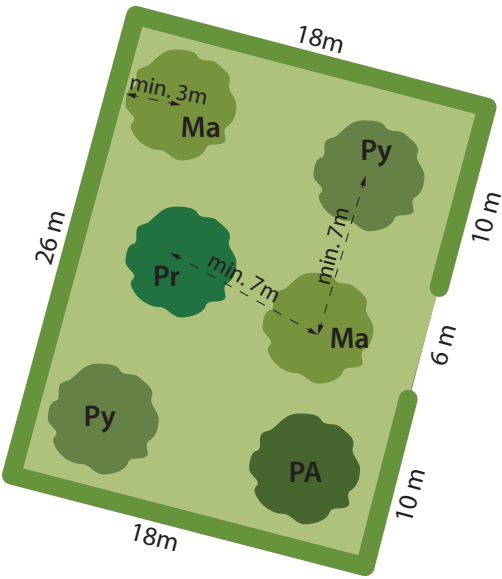
Fruitgaard: Jaarlijks begeleidings- en vormsnoei ter bevordering van de vruchtvorming. De voet van de boomgaard wordt minimaal 2 x per jaar gemaaid. Meidoornhaag: 1 x per jaar snoeien in juni, na de bloei. Eventueel nog een keer snoeien in september, maar dan zal de haag niet bloeien in mei.

Tijd

De fruitbomen groeien tamelijk langzaam, maar met de aanplantmaat van 14/16 is er al snel de beleving van een fruitgaard. De meeste bomen zullen binnen 5 jaar fruit geven. Door de meidoornhaag in een dubbele rij aan te planten en meteen na aanplant te snoeien groeit de haag snel dicht. Binnen 3 jaar zal deze al er al vol uit zien.

Beplantingsschema meidoornhaag

beplantingsschema fruitgaard

wit bloeiende hoogstam fruitgaard met geschoren meidoornhaag

13: Knotbomen

Beeld

De oostelijke kavelgrens langs de sloot en naast de kuil- en mestplaat wordt beplant met een transparante rij knotwilgen. Knotwilgen zijn bij uitstek geschikt om kavelgrenzen langs waterlopen te markeren. Ze passen goed in het landschap en bij de vochtige bodem van dit deel van het erf, waar de grondwatertrap van III naar II verloopt. De rij knotbomen is enigszins onregelmatig, de plantafstand tussen de bomen varieert.

Ecologische betekenis

Een rij knotwilgen kan als lijnvormige beplanting van betekenis zijn als voorplantingsbiotoop voor een groot aantal diersoorten. Daarnaast is Salix alba tijdens de bloei in het voorjaar een drachtplant (nectar en stuifmeel) voor bijen en hommels

Sortiment, plantmateriaal en aanplantregels

De bomenrij is 58,5 meter lang en bestaat uit 13 knotbomen: Salix alba, schietwilg: staak/veer. De plantafstand varieert van 4 tot 6 meter meter volgens bijgevoegd schema. De 'wandellende' beplantingslijn is 1 meter breed, ze hoeven niet in één rechte lijn aangeplant te worden. De wilgenveren (onderkant schuin afsnijden en bast onderkant (1 m) verwijderen) worden ca. 100cm diep in de grond gestoken. Veren op 2 m hoogte aftoppen om knot te ontwikkelen.

Beheer

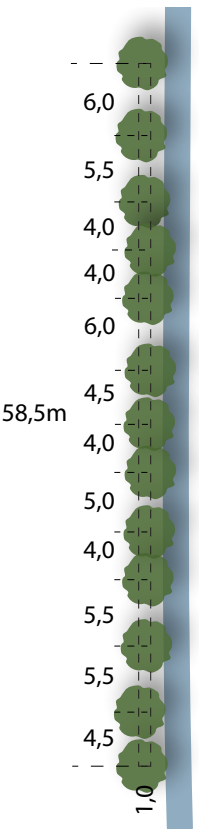
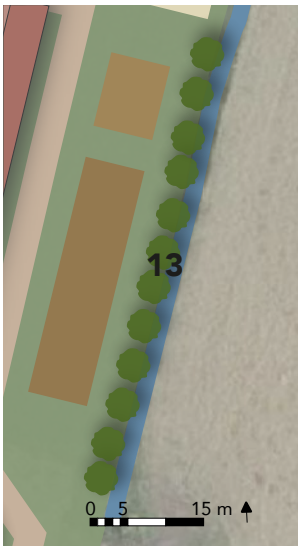
In de tweede winter (januari of februari) na het jaar van aanplant de kruin dunnen: topscheuten terugbrengen tot zo'n 8 á 12 voor een goede ontwikkeling van de kruin. Knotten om de 3 á 4 jaar, eventueel gefasseerd. Langer wachten geeft risico op watermerkiekte. Tussen de knotbeurten in eventueel kruin dunnen. Jaarlijks loten van de stam verwijderen. Indien relevant afschermen (raster) tegen vraat van vee. Berm 3 x per jaar maaien.

Tijd

Wilgen groeien snel waardoor ze ca. 5 jaar na aanplant al een goed beleefbare groene structuur bieden. Na circa 20 jaar is de stam al behoorlijk dik, daarna zal het beeld steeds karakteristieker worden.

links: uitlopende knotwilgen in het voorjaar, rechts: het winterbeeld van de bomen

beplantingsschema knotwilgen

21: Bomenrij

Beeld

Een onregelmatige bomenrij met een landschappelijke uitstraling. De bomenrij is semi transparant, onder de kroon, tussen de stammen door, is het zicht open. De Alnus incana heeft in de winter karakteristieke propen en in het voorjaar katjes. Elzen zijn karakteristiek voor vochtige standplaatsen. Hoewel (waarschijnlijk) niet inheems in Nederland (wel veel voorkomend) is er voor de witte els gekozen omdat deze ook bestand is tegen drogere omstandigheden. De bomen kunnen uiteindelijk 15 tot 20 meter hoog.

Ecologische betekenis

De bomenrij is een lijnvormige beplanting welke van betekenis kan zijn voor de verplaatsingen van dieren, zowel voor dagelijkse tochten tussen foerageergronden en verblijfplaatsen als voor seizoensgebonden verplaatsingen.

Sortiment, aantallen en aanleg

De bomenrij is in totaal 85 meter lang. De onderlinge plantafstand varieert van 4 tot 8 meter. De bomen worden in de rij niet in een kaarsrechte lijn aangeplant, de beplantingslijn waarbinnen aangeplant wordt is ca. 2 meter breed. Sortiment: Alnus incana, witte els/grauwe els, hoogstam 8/10 of 10/12, 14 stuks.

Beheer

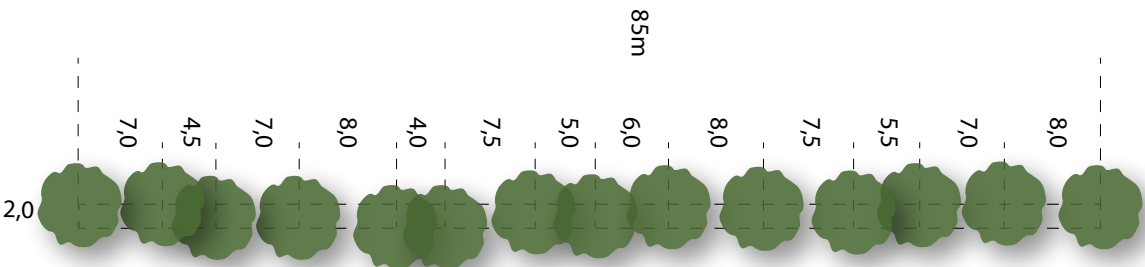
De bomenrij vraagt weinig onderhoud. Jaarlijks controleren op slechte takken en zo nodig begeleidings- snoei ten behoeve van een goede kroonvorming.

Tijd

De groeisnelheid van de Alnus incana is snel, daarom kunnen ze klein aangeplant worden. Na ca. 10 jaar is de bomenrij als zodanig herkenbaar in het landschap, na ca. 20 jaar zullen de bomen een flinke maat hebben.

winterbeeld Alnus incana

beplantingsschema bomenrij (geroteerd)

22: Struweelhaag/ losse haag

Beeld

Een gemengde landschappelijke haag van inheemse beplanting als erfscheiding aan de oostzijde van het erf. De haag heeft een los uiterlijk met sierwaarde door bloei en besvorming. De haag wordt ca. 5 meter breed.

Ecologische betekenis

De haag is een lijnvormige beplanting en is mede door de beperkte snoei van betekenis als voorplantings-biotoop voor een groot aantal diersoorten, vooral in de meer open gebieden. Ze zijn belangrijk voor de verplaatsingen van dieren, zowel voor hun dagelijkse tochten tussen de foerageergronden en de verblijfplaatsen als voor seizoensgebonden verplaatsingen. De wilde liguster is bovendien een nectar en stuifmeel plant voor bijen tijdens de bloei in juni/juli

Sortiment, aantallen en aanleg

De haag is in totaal ca. 108 meter lang.
Twee rijen in verschoven verband met een onderlinge plantafstand van 50 cm.

Sortiment:

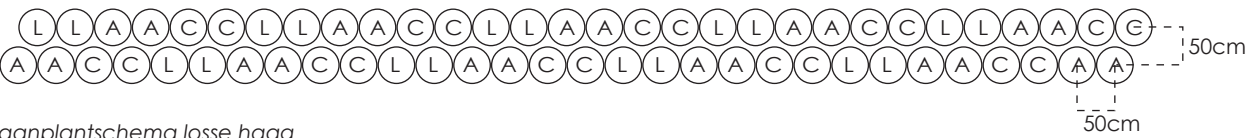
C = Crataegus monogyna, eenstijlige meidoorn, 35%, 144 stuks
A= Acer campestre, veldesdoorn, 35%, 143 stuks
L = Ligustrum vulgare, wilde liguster, 30%, 123 stuks
Totaal 410 stuks. Aanplantmaat 80-120. Steeds per 2 van de soort naast elkaar.

Beheer

Om de breedte van de haag binen de perken te houden (ca. 5 meter breed) zo nodig in juli (direct na de bloei van de liguster, op een niet al te hete dag) snoeien. Bij later snoeien zal de meidoorn het volgend jaar niet in bloei komen.
Gras en kruiden langs de rand 2 x per jaar verwijderen zodat ook de voet van de haag voldoende licht, lucht en ruimte krijgt om vol uit te groeien.

Tijd

De groeisnelheid van de Liguster is snel, van de Meidoorn en de Veldesdoorn matig. Ca. 5 jaar na aanplant begint de haag zich te sluiten en na 10 jaar ziet de beplanting er uit als een volle haag.

aanplantschema losse haag

van links naar rechts: veldesdoorn, liguster, meidoorn, bloeiende liguster en bloeiende meidoorn

